

CHỦ ĐỀ 5: TRÒ CHƠI DÂN GIAN (4 tiết)

BÀI 9: SÁNG TẠO MĨ THUẬT VỚI TRÒ CHƠI DÂN GIAN (2 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

- Giới thiệu một số trò chơi dân gian;
- Các bước thực hiện một bức tranh có hình ảnh về trò chơi dân gian;
- Biết trưng bày, nhận xét, đánh giá SPMT.

2. Năng lực

- Biết cách khai thác hình ảnh từ trò chơi dân gian trong thực hành, sáng tạo SPMT;
- Biết sử dụng chấm, nét, hình, màu, khối thể hiện được hoạt động trong trò chơi dân gian;
- Cảm thụ được vẻ đẹp của SPMT thể hiện về trò chơi dân gian.

3. Phẩm chất

- Có ý thức tìm hiểu sự phong phú của các trò chơi dân gian ở nhiều vùng, miền đất nước;
- Trân trọng những di sản văn hoá trò chơi dân gian được bảo tồn qua nhiều thế hệ.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số ảnh, clip liên quan đến trò chơi dân gian trình chiếu trên PowerPoint để HS quan sát;
- Một số tranh, tượng thể hiện về trò chơi dân gian;
- Một số cách tổ chức và quy định trong trò chơi dân gian để giới thiệu cho HS, nếu có điều kiện.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Quan sát

a. Mục tiêu

- HS làm quen tạo hình, động tác của một số trò chơi dân gian.
- HS biết đến ý nghĩa của trò chơi dân gian.

b. Nội dung

- HS quan sát, tìm hiểu động tác trong một số trò chơi dân gian được minh hoạ trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 39 (hoặc tư liệu do GV chuẩn bị thêm).

– HS thảo luận và trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 39 để có thêm gợi ý cho việc khai thác hình ảnh thể hiện SPMT theo chủ đề.

c. Sản phẩm

Ý thức về việc khai thác hình ảnh về trò chơi dân gian trong thực hành, sáng tạo SPMT theo chủ đề.

d. Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát một số phác thảo đáng người tham gia trò chơi dân gian trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 39 và đặt câu hỏi: *Em đã chơi trò chơi dân gian nào có trong SGK?*

– GV gợi mở trên cơ sở phân tích trực tiếp trên hình ảnh minh họa:

+ Có rất nhiều đáng người thể hiện về hoạt động trò chơi dân gian như ngồi, đứng chوãi chân đẩy gậy hoặc kéo co, nhảy sạp,...

+ Khi thể hiện đáng người, cần chú ý đến động tác, mối tương quan tỉ lệ giữa đầu, thân, tay, chân, sao cho hài hoà, thuận mắt.

+ Để thể hiện được đặc điểm trò chơi dân gian, cần chú ý đến động tác, biểu cảm bộc lộ sự thoải mái và vui vẻ của người chơi.

– GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 39: *Em đã biết những trò chơi dân gian nào?* để HS có thêm gợi ý cho việc khai thác hình ảnh thể hiện SPMT.

2. Hoạt động 2: Thể hiện

a. Mục tiêu

– HS biết được các bước cơ bản để thực hiện một bức tranh có hình ảnh về trò chơi dân gian.

– Thực hiện được một SPMT có hình ảnh về trò chơi dân gian.

b. Nội dung

– HS tham khảo các bước thực hiện một bức tranh về chủ đề trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 40.

– HS thực hiện một SPMT theo hình thức tranh vẽ hoặc tranh in về chủ đề *Trò chơi dân gian*.

c. Sản phẩm

SPMT cụ thể về chủ đề theo hình thức tranh vẽ hoặc tranh in.

d. Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước thực hiện bức tranh có hình ảnh trò chơi dân gian mùa xuân ở SGK *Mĩ thuật 6*, trang 40.

– Sau khi cùng nhau xem ảnh, clip về trò chơi dân gian, cách thể hiện trò chơi trong tranh dân gian, GV cho HS lựa chọn một trò chơi dân gian mà mình yêu thích để thực hiện SPMT, bằng các hình thức như: vẽ; xé, dán hoặc nặn dáng đơn, dáng đôi,... (tùy trò chơi và kỹ năng thực hiện của HS).

Lưu ý: GV nhắc HS vẽ (hoặc xé, dán hay kết hợp vẽ và xé, dán) hình to, có hình chính – hình phụ, các hình liên kết với nhau (không rời rạc), có tiền cảnh – hậu cảnh,... Đối với HS lựa chọn hình thức nặn, GV lưu ý HS chú ý đến thể hiện rõ động tác tiêu biểu của trò chơi, có thể tham khảo tranh khắc gỗ trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 41.

3. Hoạt động 3: Thảo luận

a. Mục tiêu

- Biết cách nhận xét, đánh giá được sản phẩm của cá nhân và các bạn.
- Trình bày những cảm nhận đó trước nhóm.

b. Nội dung

- GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của nhóm.
- HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 41.

c. Sản phẩm

– Cảm nhận, phân tích được SPMT của cá nhân và các bạn thể hiện về chủ đề *Trò chơi dân gian*.

d. Tổ chức thực hiện

– Căn cứ vào những bài thực hành của HS ở hoạt động 2, GV cho HS thực hiện phần thảo luận nhóm theo câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 6*, trang 41. Lúc này, GV là người kiểm soát và hướng dẫn các nhóm thực hiện nội dung cần thảo luận.

- + *Sản phẩm của bạn thể hiện trò chơi dân gian nào?*
- + *Bạn đã sử dụng hình thức thể hiện nào trong SPMT?*
- + *Bạn thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?*

– Qua những nội dung đã được thảo luận, GV định hướng HS có nhiều cách, nội dung để thể hiện về chủ đề này

– GV có thể giới thiệu ý nghĩa của một số trò chơi dân gian tiêu biểu, bổ sung thêm ý kiến phát biểu của HS trong hoạt động này.

TT	Trò chơi dân gian	Ý nghĩa
1	Đấu vật	Rèn luyện sự nhanh nhẹn, tinh thần thượng võ và ý chí chiến đấu không bỏ cuộc.
2	Kéo co	Đề cao tinh thần đoàn kết và rèn luyện sức khoẻ.
3	Bịt mắt bắt dê	Rèn luyện tính phán đoán, định hướng.
4	Chọi cá/ gà	Thể hiện khát vọng chiến thắng.
5	Rước đèn	Hoạt động cộng đồng, vui chơi trong dịp tết Trung thu.
6	Đẩy gậy	Rèn luyện sức khoẻ, sự khéo léo cũng như tâm lí, kĩ thuật, sự dẻo dai,...
7	Chơi chuyên	Rèn luyện sự kết hợp giữa tay và mắt, đồng thời kết hợp với khả năng diễn ngôn (hát những câu thơ phù hợp với từng bàn, từng chặng).
8	Rồng rắn lên mây	Rèn luyện sự nhanh nhẹn, khéo léo, phát huy tinh thần đoàn kết, tôn trọng kỉ luật và khả năng đối đáp.
9	Nhảy dây	Tăng cường tốc độ, sự cân bằng, sức chịu đựng và sức bật, cũng như có thể rèn luyện tính chuẩn xác, tính linh hoạt và tính nhịp nhàng.
10	Nhảy bao bố	Tăng cường tốc độ, sự cân bằng, sức chịu đựng và sức bật, cũng như có thể rèn luyện tính chuẩn xác, tính linh hoạt và tính nhịp nhàng.
11	Trồng nụ trồng hoa	Rèn luyện sức mạnh của đôi chân và sự phối hợp, khéo léo, nhanh nhẹn, chính xác của đôi tay.
12	Ô ăn quan	Rèn luyện tư duy.

– Qua các SPMT đã thực hiện của HS, GV lựa chọn một số sản phẩm tiêu biểu để phân tích cho HS hiểu thêm về biểu hiện của nguyên lí tạo hình cân bằng trong mỹ thuật.

4. Hoạt động 4: Vận dụng

a. Mục tiêu

Tiếp tục hình thành kĩ năng bằng việc sử dụng nguyên lí tạo hình để cảm nhận/ phân tích TPMT.

b. Nội dung

– GV hướng dẫn HS tìm hiểu về biểu hiện của nguyên lí cân bằng trong SGK *Mỹ thuật 6*, trang 41.

– HS thảo luận và trao đổi về câu hỏi trong SGK *Mỹ thuật 6*, trang 41.

c. Sản phẩm

Biết và có ý thức sử dụng kiến thức về mỹ thuật đã học.

d. Tổ chức thực hiện

– Hoạt động này giúp cho HS vận dụng kiến thức đã học vào thưởng thức mỹ thuật có hiệu quả, ở bài này HS chỉ ra được nguyên lí cân bằng trong tác phẩm *Bác Hồ với thiếu nhi* trong SGK *Mỹ thuật 6*, trang 41:

+ Về bố cục: Tác giả vẽ hình ảnh Bác Hồ ở giữa trung tâm của bức tranh. Hình ảnh các cháu thiếu nhi được sắp xếp cân đối xung quanh.

+ Về màu sắc: Tác giả sắp xếp cân đối các mảng màu ghi, trắng, tím, xanh đậm, hồng,... gần như đối xứng và nối tiếp thành bố cục tròn xoay quanh mảng màu vàng ở trọng tâm bức tranh.

– GV sử dụng hình ảnh minh họa trong SGK *Mỹ thuật 6*, bài 9 hoặc SPMT đã chuẩn bị từ trước để khai thác nội dung chính của hoạt động này.

– GV cho HS tìm hiểu phần *Em có biết* trong SGK *Mỹ thuật 6*, trang 41, để tìm hiểu nguyên lí cân bằng trong mỹ thuật biểu hiện qua các yếu tố tạo hình như màu, hình, đậm nhạt,...